

[Karl M. Andersen.]

med de i vedtægterne fastsatte bestemmelser. Retsforbundet ønsker at komme tilbage til frie forhold, hvor individerne enkeltvis eller i samarbejde må forvalte deres egne midler under økonomisk ansvar. Vi vil ikke være med til at svække det private initiativ og lægge større magt over erhvervslivet i statens hænder.

Den højtærede handelsminister sagde i sin fremsættelsestale — jeg beder om formandens tilladele til et citat —:

„Jeg tror ikke, at loven med sit nuværende indhold har stor betydning for de økonomiske forhold her i landet.... idet intet selskab, som det er tanken at lade leve, under de nuværende forhold vil være interesseret i at svække sin soliditet eller sin likviditet.... Nogen for landets økonomiske forhold betydende udpumpning af penge ville en ophævelse af lovens bestemmelser om begrænsning af udbytterne næppe give anledning til.... Jeg tør ikke spå om, hvor store eller hvor små udbetalinger af yderligere beløb en ophævelse af denne begrænsning kan antages at ville give anledning til, men det samlede beløb, der i det hele udbetales i vederlag til medlemmer af bestyrelser for aktieselskaber, kan næppe antages at være af nogen som helst betydning for problemet: inflation eller ikke-inflation her i landet.....

Når ministeriet alligevel er nået til det resultat, at det ikke ville være rigtigt at lade den nuværende lov løbe ud, skyldes det, at man har den opfattelse, at der fra visse sider tillægges denne lov en betydelig psykologisk vægt.“

Den højtærede handelsminister har ikke et eneste økonomisk argument som grundelse for sit lovforslag, men kun, at ministeriet har den opfattelse, at der fra visse sider tillægges denne lov psykologisk vægt. Jeg synes, denne grundelse er for spinkel for et lovforslag af denne art; jeg frygter for det præcedens, der her gives for lignende tilfælde.

Loven om udbyttebegrænsning er i sine virkninger og i sin realitet en lov om tvungen opsparing, og jeg formoder, at det er udbetalingen af disse opsparede beløb, der fra visse sider tillægges en psykologisk betydning. Er denne min opfattelse rigtig, er jeg for alvor betænkelig ved at forlænge loven om udbyttebegrænsning. De opsparede reserver er selskabernes lovligt tjente midler, og staten har ikke nogen lovmæssig ret til at disponere over dem. Nu har loven virket i 11 år, og mange selskaber har i disse

år været tvunget til at henlægge årlige beløb, som nu kan berettigede til en større dividende, dersom loven løber ud. Jeg ønsker derfor at stille den højtærede handelsminister dette spørgsmål: Er det disse muligheder, der fra visse sider tillægges psykologisk vægt? Er det disse muligheder, der kan virke udfordrende og i visse kredse af folket føles udæskende? — For så er det på tide, at loven løber ud, ellers er der fare for, at den samme grundelse til sin tid kan anvendes overfor de beløb, der nu indbetales i bunden opsparing, for at tilbageholde dem udover det åremål, loven i dag bestemmer.

Men selvom man ser bort fra denne fare, synes jeg, at den psykologiske grundelse, den højtærede handelsminister har givet for det forslag, vi her behandler, er for spinkel for at gennemføre et lovforslag af denne art. Vi er altså nået dertil, at man skal beholde en af krigstidens restriktioner af hensyn til den psykologiske værdi, man fra visse sider tillægger denne lovgivning. Jeg vil indrømme, at forsigtighed er en borgmesterdyd, at denne egenskab også kan være en ministerdyd, men skal man til at anvende så megen forsigtighed for at afskaffe krigstidens restriktioner, kommer vi aldrig af med dem. Hidtil har lovgivningen i det store og hele kun været grundet i økonomiske forhold, og med den grundelse har lovgivningen i dette århundrede antaget truende dimensioner. Jeg gruer ved tanken om de dimensioner, dansk lovgivning kan få, dersom vi også skal til at lovgive af psykologiske grunde.

Ved rigsdagens sammentræden i fjor stod vi overfor en truende situation, et stadigt stigende prisniveau og et stadigt stigende underskud på betalingsbalancen overfor udlandet. Vi er alle klar over, at årsagerne til denne situation må søges i forholdet mellem produktion og forbrug, i forholdet mellem købeevne og varemængde, i forholdet mellem penge og varer. Vi er alle klar over, at denne situation er en følge af, at krigen skabte pengeoverflod og vareebbe. Vi er derfor også alle klar over, at skal vi løse de vanskeligheder, vi her står overfor, skal vi enten indskrænke pengemængden og begrænse forbruget eller øge produktionen og varemængden eller forsøge begge veje. Jeg mener, at den højtærede regering har koncentreret sig for stærkt om pengesiden og for lidt om varesiden. Jeg mener, at restriktionerne hemmer produktionen og er den største hindring, vi har for at løse de vanskeligheder, vi står overfor, gennem produktionsforøgelse, og jeg mener, at kreditindskrænkningen, faldende obligationskurser og